

24.9.2018

**Kaupunginmuseon lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta
Kauppakeskus Itis**

HEL 2017-007993 T 10 03 03

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön asemakaavapalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon lausuntoa koskien Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman rakennusosan asemakaavamuutoksen kaavaehdotusta. Kaavamuutos laaditaan rakennuksen suojelemiseksi. Kaupunginmuseo on osallistunut neuvotteluihin ja katselmoinut paikalla. Lisäksi kohteesta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys. Museo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Helsingin kaupunginmuseo pitää tärkeänä Itäkeskuksen kauppakeskuksen vanhimman osan varustamista asemakaavan rakennussuojelumerkinnöin. Kaavaehdotuksessa suojelu kohdentuu rakennuksen julkisivuihin sekä kauppakeskuksen sisäiseen pääkulkuväylään Pasaasiin. Arkkitehti Erkki Kairamon vuosina 1980-84 suunnittelema rakennus edustaa nuoremman arkkitehtuurin suojelukohdetta. Kaupunginmuseo on laatinut muistion kohteen rakennushistoriasta ja arvoista 4.3.2014 (Anne Mäkinen, Johanna Björkman). Rakennus kuuluu Erkki Kairamon keskeisten töiden joukkoon ja se on todistusvoimainen esimerkki rakennusaikansa kaupunkikehityksen tavoitteista. Rakennesuunnittelusta vastasi Insinööritoimisto Magnus Malmberg. Ympäristön kehittämistä on 2010-luvulla tehty Itäkeskuksen maamerkin ja Itätorin ympäristössä rakennusten arvoja säilyttäen. Kauppakeskuksen vanhimman osan suojelu mahdollistaa aluekeskuksen arkkitehtuurin ja identiteetin säilyttämisen autenttisenä tulevaisuuteen.

Itäkeskuksen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin kuuluu konstruktivistinen lähtökohta, joka ilmenee erityisesti Tallinnanaukion puoleisen julkisivun rakenteessa. Julkisivua kattava teräsrakenne luo kevyen ja värikkään verhorakenteen, joka jäsentää kaupunkitilaa, samalla luoden mainosilmeen puitteet. Teollisen perinteen mukainen arkkitehtuuri on asiallista ja korutonta. Kaupunkitilan mittasuhteet sekä dynaaminen arkkitehtuuri välttävät julkisen tilan perinteistä juhlavuutta. Konstruktivistisin ottein jäsenöidyllä arkkitehtuurilla on avoin luonne.

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että suojelumääräykset lähtevät säilyttävän korjaamisen tavoitteista rakennussuojelun käytäntöjen mukaisesti. Rakenteen korvaaminen alkuperäistä vastaavalla materiaalilla on mahdollista ainoastaan pakottavista syistä. Konstruktivistisen arkkiteh-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

24.9.2018

tuurin osalta alkuperäisen konstruktion ja rakennustavan säilyttäminen on tärkeä huomioida suojelumääräyksissä. Rakenteen alkuperäisellä värityksellä on tärkeä rooli osana kokonaisuutta, mikä myös tulee huomioida asiantuntevin tutkimuksin ja asemakaavan suojelumääräyksin.

Teräsrakenteen restaurointisuunnittelu edustaa uudenlaista arvoja säilyttävää korjausrakentamista, josta ei löydy edeltäviä esimerkkejä. Tehävä on poikkeuksellisen vaativa korjaussuunnittelun kohde. Kaupunginmuseo seuraa jatkosuunnittelua.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö